

Sygn. akt I CZ 92/15

.

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Banku [...] S.A. w W.
przeciwko T. sp. z o.o. S.K.A. w upadłości układowej w K. i P. sp. z o.o. w W.
przy udziale po stronie pozwanej nadzorcy sądowego M.G.
o zapłatę i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 października 2015 r.,
zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego
z dnia 14 maja 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Bank [...] Spółka Akcyjna w W. wystąpił z interwencją główną przeciwko pozwanym „T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” spółce komandytowo - akcyjnej w K. oraz P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. - stronom postępowania w sprawie sygn. akt [...]. Po sprecyzowaniu żądania domagał się od pierwszej z wymienionych pozwanych zasądzenia kwoty 21.187.165,43 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu, a w stosunku do drugiej wnosił o ustalenie, że nie przysługuje jej wierzytelność o łącznej wartości nominalnej 21.187.165,43 zł wobec pozwanej spółki T. z tytułu umowy leasingu z dnia 16 sierpnia 1999 r. Nr [...] wraz z bliżej wskazanymi specyfikacjami.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 2 stycznia 2012 r. w oddalił w całości powództwo o zapłatę przeciwko „T. sp. z ograniczoną odpowiedzialnością” spółce komandytowo - akcyjnej w K., uwzględnił powództwo o ustalenie wobec uznania go przez pozwane P. i orzekł o kosztach postępowania. Oddalając powództwo, Sąd Okręgowy wskazał, że żądania zgłoszone przez powódkę nie zostały należycie udowodnione, a wnioski dowodowe zawarte w piśmie z dnia 28 sierpnia 2006 r. okazały się spóźnione w świetle art. 479¹² § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 6 lutego 2013 r. oddalił apelację. Sąd II instancji zasadniczo podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną przyjętą za podstawę zaskarżonego wyroku. W szczególności podkreślił, że w sprawie prawidłowo zastosowano zasady prekluzji dowodowej wynikające z art. 479¹² § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Apelacyjnego został zaskarżony skargą kasacyjną przez stronę powodową. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 27 czerwca 2014 r. (I CSK 498/13) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy podzielił podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia prawa procesowego, które zmierzały do podważenia prawidłowości zastosowania przez Sąd Apelacyjny prekluzji dowodowej przewidzianej w art. 479¹² § 1 k.p.c. Uchylając zaskarżony wyrok i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, Sąd Najwyższy polecił Sądowi Apelacyjnemu przeprowadzenie analizy

zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w celu rozważenia, czy zachodzą podstawy do zastosowania art. 479¹² § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c., a w razie uznania, że dowody zgłoszone przez stronę powodową w piśmie z dnia 28 sierpnia 2006 r. są spóźnione - rozważenie, czy nie zachodzą szczególne okoliczności wymagające skorzystanie z możliwości dopuszczenia tych dowodów z urzędu.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 14 maja 2015 r. uchylił zaskarżony wyrok w punktach I i III i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. Uchylając zaskarżony wyrok Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy błędnie opierając się na instytucji prekluzji dowodowej. Jednocześnie Sąd Apelacyjny uznał, że w sprawie zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Zażalenie na wyrok Sądu Apelacyjnego wniosła strona pozwana, wnosząc o uchylenie go w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że ocena zasadności uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek wskazanych w art. 386 § 4 k.p.c. Nie ma przy tym zasadniczego znaczenia, że Sąd Najwyższy - po wniesieniu skargi kasacyjnej jednej ze stron - uznał za niezbędne uchylenie jedynie wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną, bez jednoczesnego uchylenia - w całości lub w części - także orzeczenia sądu pierwszej instancji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.). Takie rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego nie przesądza o sposobie zakończenia postępowania odwoławczego, ponieważ sąd odwoławczy samodzielnie ocenia wystąpienie przesłanek ewentualnego uchylenia kontrolowanego wyroku (art. 386 § 4 k.p.c.), pozostając związany tylko wykładnią prawa dokonaną w danej sprawie przez Sąd Najwyższy (art. 398²⁰ k.p.c.) (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., I CZ 31/14, nie publ.).

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, w związku z tym, że zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, ocenie w postępowaniu zażaleniowym może być poddana jedynie prawidłowość zakwalifikowania przez sąd odwoławczy określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej przez ten sąd podstawie orzeczenia kasatoryjnego. Oznacza to, że Sąd Najwyższy sprawdza jedynie, czy rzeczywiście doszło do nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo czy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), ewentualnie czy w rachubę wchodziła podstawa nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.).

Pojęcie nierozpoznania istoty sprawy interpretowane jest jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie SN z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, nie publ.). Przesłanką taką jest m.in. błędne założenie przez sąd, że twierdzenia strony zostały objęte prekluzją procesową (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., I CZ 60/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., V CZ 41/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2013 r., I CZ 90/13, nie publ.). Mając na względzie, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym zakończonym uchyleniem wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania stwierdził nieprawidłowości w stosowaniu przepisów o prekluzji dowodowej przez Sądy I i II instancji, należy uznać, że Sąd Apelacyjny ponownie rozpoznający sprawę zasadnie uznał, że zachodziła przesłanka do uchylenia wyroku Sądu I instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2015 r., I CSK 332/14, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., I CSK 498/13, nie publ.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

eb